

2. Лях Л.М. Про визначення основних критеріїв фінансової стійкості сільськогосподарських підприємств / Л.М. Лях // Економіка АПК. – 2000. – № 5. – С. 42-47.

3. Про державну підтримку сільського господарства України Закон України № 1877-IV від 24.06.2004 р. зі змінами та доповненнями // Відомості Верховної Ради. – 2007. – № 4. – 36-39.

4. Ткаченко В.Г. Об особенностях финансовой безопасности Украины в условиях рыночных трансформационных процессов / В.Г. Ткаченко // Економіка АПК. – 2009. – № 6. – С. 8-14.

5. Crockett A. The Theory and Practice of Financial Stability / A. Crockett // GEI Newsletter Issue. Global Economic Institutions. – 1997. – № 6. – Режим доступу: <http://www.cepr.org/gei/6rep2.htm>.

6. Zeller M. Models of rural financial institutions / M. Zeller // BASIS Research Program on Poverty, Inequality and Development. – 2007. – Режим доступу: http://www.basis.wisc.edu/live/rfc/theme_models.pdf.

УДК 631.162

Левченко О.П.,

к.е.н, доц.,

Таврійський державний агротехнологічний університет

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ГРОШОВИХ КОШТІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ

***Анотація** У статті розкрита організація обліку грошових коштів на підприємствах України, визначено законодавчі, нормативні й первинні документи організації обліку грошових коштів на підприємствах малого бізнесу України, документальне оформлення операцій з готівковими грошовими коштами в національній та іноземній валюті та порядок відкриття рахунків в банку.*

***Ключові слова:** організація обліку, грошові кошти, підприємницька діяльність, банківські рахунки, готівкові кошти, іноземна валюта.*

Постановка проблеми. Грошові кошти відіграють важливу роль в виробничо-господарській діяльності підприємства. Так, за допомогою грошових коштів підприємство в процесі своєї діяльності може закупляти

сировину, основні засоби, тим самим нарощувати обсяги виробництва продукції (виконання робіт і надання послуг), що в наш час ринкової економіки дуже важливо, розраховуватись з працівниками по оплаті праці і т.д. Але для того, щоб підприємство мало можливість ефективно використовувати наявні у нього грошові кошти, потрібно правильно організувати їх облік для здійснення контролю за їх витрачанням.

Об'єктивна необхідність розробки практичних аспектів інформаційно-облікового забезпечення системи управління з урахуванням напрацювань вітчизняної та світової науки і практики обліку обумовили актуальність написання даної статті.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У розробці питань організації обліку грошових коштів на підприємствах вагомий внесок зробили вітчизняні та зарубіжні вчені: Ф.Ф. Бутинець, С.В. Голова, М.Я. Дем'яненко, Г.Г. Кірейцева, В.К. Савчук, В.В. Сопка, В.Д. Слободян, В.О. Шевчук, П.Я. Хомина, Л.В. Чижевський та інші вчені.

Ціль роботи. Метою публікації статті - є обґрунтування інформаційного забезпечення організації обліку грошових коштів та формування організації облікового процесу руху грошових коштів юридичних та фізичних осіб.

Виклад основного матеріалу. Касові операції здійснюються відповідно до «Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні», яке затверджене постановою Правління Національного банку України від 15 грудня 2004 р. №637.

Порядок організації роботи установами банків України з готівкового обігу регулює «Інструкція про касові операції в банках України», затверджена постановою Правління Національного банку України від 14 серпня 2003 р. №337.[3]

Для зберігання коштів і здійснення всіх видів банківських операцій юридичні та фізичні особи відкривають в установах банків рахунки, що регулюється Законом України «Про банки і банківську діяльність» від 7 грудня 2000 р. №2121-III та «Інструкцією про порядок відкриття, використання і

закриття рахунків у національній та іноземній валюті», яка затверджена постановою Правління Національного банку України від 12 листопада 2003 р. №492. [4]

Для зберігання грошей, здійснення розрахунків готівкою юридичні особи повинні мати приміщення каси або робоче місце касира. Каса - спеціально обладнане та ізольоване приміщення, призначене для приймання, видачі та тимчасового зберігання грошей. Крім готівки, у касі зберігається грошові документи, а також дорогоцінні метали.

Касові операції виконує касир. У касира мають бути нормативні документи, що визначають організацію та порядок ведення касових операцій. Касир несе матеріальну відповідальність за зберігання всіх прийнятих ним цінностей. Підприємства, котрі здійснюють операції з готівкою в національній валюті, установлюють ліміт каси та строки здавання готівкової виручки (готівки). Ліміт каси – граничний розмір суми готівки, що може залишатися в касі в позаробочий час. Готівка, що перевищує встановлений ліміт каси, здають до банку для зарахування на рахунки. Банкам і підприємцям ліміт каси не встановлюють.

Установлення ліміту каси проводить підприємство самостійно на підставі розрахунку. В ньому розраховують середньоденні надходження та видачі готівки. Для цього сума виручки (надходження до каси) за будь-які три місяці з останніх дванадцяти ділиться на кількість робочих днів підприємства за три місяці. Середньоденні надходження (видачі) готівки є сумою, яка береться для встановлення ліміту каси, розмір котрого затверджується внутрішніми наказами підприємства. [2]

Законом України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій в сфері торгівлі, громадського харчування та послуг», визначено, що суб'єкти підприємницької діяльності зобов'язані проводити розрахункові операції на повну суму покупки (надання послуг) через зареєстровані, опломбовані у встановленому порядку та переведені у фіскальний режим роботи реєстратори розрахункових операцій (далі – РРО). Реєстрація РРО

проводиться в органах державної податкової служби (далі – ДПС) за місцем знаходження суб'єкта підприємницької діяльності (далі – СПД), а якщо СПД обслуговується в інспекціях по роботі з великими платниками податків, - то за місцем податкового обліку.

У період виходу з ладу РРО або відключення електроенергії розрахункові операції проводять з використанням книги обліку розрахункових операцій (далі ОРО) та розрахункової книжки. Ці документи застосовують також тоді, коли згідно з чинним законодавством розрахунки можуть проводитися без застосування РРО. Книга ОРО реєструється в ДПС на кожний РРО, або на окрему господарську одиницю. Касові операції оформлюють документами типової форми. Вони мають застосовуватися без змін на всіх підприємствах незалежно від їх відомчої підпорядкованості та форми власності.

Наказом Міністерства статистики України від 15 лютого 1996 р. №51 затверджені такі форми документів: прибутковий касовий ордер, форма № КО-1; видатковий касовий ордер, форма № КО-2; журнал реєстрації прибуткових і видаткових касових документів, форми № КО-3, № КО-3а; касова книга, форма № КО-4; книга обліку прийнятих та виданих касиром грошей, форма № КО-5.

Для обліку іноземної валюти ведуть окрему касову книгу, в якій відображають наявність і рух готівки у відповідній валюті і в перерахунку за курсом на гривні. [3]

Суб'єкт господарювання самостійно обирає банк для відкриття рахунку. Взаємовідносини між комерційними банками та їх клієнтами ґрунтуються на договірних засадах і здійснюються на платній основі.

Банки мають право відкривати своїм клієнтам вкладні (депозитні), поточні та кореспондентські рахунки. Фінансові установи відкривають рахунки платникам податків і зборів (обов'язкових платежів) лише за умови пред'явлення ними документа, що підтверджує взяття їх на облік в органі державної податкової служби.

Відкриття рахунків реєструють в установі банку в спеціальній книзі, де їм присвоюються відповідні номери.

Усі юридичні особи незалежно від форм власності та їх відокремлені підрозділи у банк подають картку із зразками підписів і відбитка печатки у двох примірниках. У картку включаються зразки підписів осіб, яким відповідно до законодавства України та установчих документів юридичної особи надано право розпорядження рахунком і підписування розрахункових документів. Закриття поточного рахунку за бажанням клієнта здійснюється на підставі його заяви про закриття рахунку. У разі закриття поточного або вкладного рахунку суб'єкта господарювання банк протягом трьох робочих днів з дня закриття рахунку повідомляє про це орган державної податкової служби. Списання грошей з поточного рахунку та їх надходження на рахунок проводять за такими документами: платіжні доручення, платіжні вимоги-доручення, заяви на акредитив, платіжні картки, чеки, меморіальні ордери.

Для розрахунків при здійсненні поточних операцій в установах банку підприємства можуть відкривати валютні рахунки.

Висновки дослідження. Таким чином, організація обліку грошових коштів юридичними та фізичними особами має дуже важливе значення, для встановлення жорстокого контролю готівкових та безготівкових коштів.

Грошові кошти підприємства створюються за рахунок власних та залучених коштів. Організований облік грошового обігу має бути таким чином, щоб забезпечити мінімальний шлях збирання і обробки інформації. Його важливим завданням є постійне вдосконалення та розвиток раціонального обліку з урахуванням досягнень науки і практики.

Аннотація. В статті раскрыта організація учета денежных средств на предприятиях Украины, определены законодательные, нормативные и первичные документы организации учета денежных средств на предприятиях малого бизнеса Украины, документальное оформление операций с наличными денежными средствами в национальной и иностранной валюте и порядок открытия счетов в банке.

Ключевые слова: організація учета, денежные средства, предпринимательская деятельность, банковские счета, наличные средства, иностранная валюта.

Annotation. In the article organization of account of money facilities is exposed on the enterprises of Ukraine, the legislative, normative and primary documents of organization of account of money facilities are certain on the enterprises of small business of Ukraine, documentary registration of operations with available money facilities in national and foreign currency and order of scoring first in a jar.

Keywords: organization of account, money facilities, entrepreneurial activity, bank accounts, available facilities, foreign currency.

Література

1. Головка С. І. Шляхи підвищення ефективності розрахунково-касових послуг комерційного банку // Інвестиції: практика та досвід. – 2008. – №20. – С.35-37.
2. Горбатюк С. Ліміт каси // Справочник економіста. – 2008. – декабрь. – С.52-59.
3. Сук Л., Сук П. Організація обліку касових операцій // Бухгалтерія в сільському господарстві. – 2009. – №6. – С.32-44.
4. Сук Л., Сук П. Організація обліку операцій на рахунках у банках // Бухгалтерія в сільському господарстві. – 2009. – №8. – С.34-44.

УДК 331.215.1

Лисак О.І.,
асистент

Таврійський державний агротехнологічний університет

ВІДТВОРЕННЯ ТРУДОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ

Анотація. У статті розглянуто теоретичні основи відтворення трудового потенціалу. Розроблено модель процесу відтворення трудового потенціалу.

Ключові слова: трудовий потенціал, відтворення трудового потенціалу, ефективність відтворення, формування трудового потенціалу, використання трудового потенціалу.

Постановка проблеми. Структурні перетворення сільського господарства загострили проблему ефективного відтворення трудового потенціалу. Низький рівень оплати праці в сільськогосподарському виробництві, погані умови праці знижують ефективність відтворення трудового потенціалу. Негативно впливають на процеси відтворення демографічна криза та міграційні процеси у сільській місцевості. Тому для кардинальної перебудови ситуації, адаптації трудового потенціалу до нових економічних